

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा
एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा (Written Examination)	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	अन्तर्वार्ता (Interview)	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Awareness & General Aptitude Test)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२५ प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)					२५ प्रश्न × २ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क ४ प्रश्न × १० अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

पत्र / विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा लिइनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षरहरू (Capital letters): A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षरहरू (Small letters): a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

११. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
१२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ ।
१३. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१४. यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
१५. पाठ्यक्रम लागू मिति : - २०७८/१०/२४

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा
एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I) :-
सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण तथा सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान

भाग (Part I) :
सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण
(General Awareness and General Aptitude Test)

खण्ड (Section - A) : (१५ प्रश्न× २ अङ्क = ३० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (General Awareness) (१६ अङ्क)
  - 1.1 नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
  - 1.2 नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
  - 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
  - 1.4 जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदूषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
  - 1.5 मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू
  - 1.6 जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - 1.7 नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीहरू)
  - 1.8 संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
  - 1.9 क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
  - 1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू
2. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management) (१४ अङ्क)
  - 2.1 कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
    - 2.1.1 कार्यालय (Office) : परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
    - 2.1.2 सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
    - 2.1.3 कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
    - 2.1.4 कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
    - 2.1.5 कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) : पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
    - 2.1.6 अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
  - 2.2 निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू
    - 2.2.1 निजामती सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
    - 2.2.2 कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
    - 2.2.3 कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरू
  - 2.3 सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - 2.4 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू
  - 2.5 सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) : महत्व र आवश्यकता
  - 2.6 व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरण र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
  - 2.7 मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा
एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (Section - B) : (१० प्रश्न × २ अङ्क = २० अङ्क)

3. सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)

- 3.1 **शाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Verbal Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण (direction & distance sense test), तर्क विचार सम्बन्धी (logical reasoning), पंक्तिक्रम (ranking order) आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- 3.2 **संख्यात्मक अभिक्षमता परीक्षण (Numerical Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, कोडिङ, मेट्रिक्स, अंकगणितीय तर्क / क्रिया सम्बन्धी, प्रतिशत, भिन्न, अनुपात, औसत, समय र काम, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- 3.3 **अशाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Non-Verbal/Abstract Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- 3.4 **रुजु गर्ने (Verification test) र फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test):** रुजु गर्ने (Verification test) परीक्षणमा तथ्यांक, संख्या वा शाब्दिक सूचनालाई जाँच गर्ने वा त्रुटी पत्ता लगाउने अथवा समानता वा भिन्नता पत्ता लगाउने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन । फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test) मा शाब्दिक र संख्यात्मक फाइलिङ वस्तु वा प्रक्रियालाई वर्णमालाक्रम, संख्यात्मकक्रम वा कालक्रम अनुसार समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन ।
- 3.5 **निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) र विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test):** निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) परीक्षणमा दिइएको लिखित निर्देशनलाई हुबहु अनुसरण गरी समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन । विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test) मा शाब्दिक वा संख्यात्मक वा अशाब्दिक (चित्रात्मक) किसिमका विश्लेषणात्मक तार्किकता सम्बन्धी प्रश्नहरू समावेश हुनेछन ।

भाग (Part II) :-

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - Knowledge)

(२५ प्रश्न × २ अङ्क = ५० अङ्क)

१. पुस्तकालय विज्ञानको भूमिका
- १.१ पुस्तकालय विज्ञानको उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
- १.२ ज्ञानको वर्गीकरण (Knowledge classification)
- १.३ पुस्तकालय विज्ञानको प्रमुख पाँच सिद्धान्तहरू
- १.४ पुस्तकालय संचालनको कार्य प्रणाली
२. नेपालमा पुस्तकालयको स्थिति
- २.१ नेपालमा पुस्तकालयको इतिहास
- २.२ नेपालमा पुस्तकालयको स्वरूप र विकास
- २.३ नेपालका महत्वपूर्ण पुस्तकालयहरू
- २.४ नेपालका शिक्षा विकासमा पुस्तकालयको योगदान
- २.५ अनुसन्धानको लागि पुस्तकालयको महत्व

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३. पुस्तकालयमा पुस्तक प्राप्ति (Acquisition) सम्बन्धी जानकारी
  - ३.१ पुस्तक छनौट एवं खरीद गर्ने तरिका
  - ३.२ पुस्तक दर्ता सम्बन्धी ज्ञान
  - ३.३ पुस्तक प्राप्ति तथा भुक्तानी सम्बन्धी ज्ञान
४. पुस्तकालयमा पुस्तक लेनदेन (Circulation) तथा ग्रन्थसूचीय (Bibliographic) सेवा
  - ४.१ पुस्तक लेनदेन गर्ने विधिहरू
  - ४.२ ग्रन्थसूची (Bibliography) का प्रकारहरू
  - ४.३ नेपाल राष्ट्रिय वाङ्मयसूची सम्पादन तथा प्रकाशन सम्बन्धी ज्ञान
५. पुस्तकालय संगठन तथा व्यवस्थापन
  - ५.१ पुस्तकालय भवनको रूपरेखा (layout)
  - ५.२ पुस्तकालय कर्मचारी व्यवस्था र प्रशिक्षण
  - ५.३ पुस्तकालय बजेट
  - ५.४ पुस्तकालयको भौतिक साधन र अन्य उपकरणहरू
  - ५.५ नेपाल पुस्तकालय संघ र अन्य पुस्तकालय/सूचना केन्द्रसंगको सम्बन्ध
६. वर्गीकरण प्रणाली (Classification System)
  - ६.१ वर्गीकरणको परिभाषा, सिद्धान्त, उद्देश्य, आवश्यकता र कार्यहरू
  - ६.२ विभिन्न प्रकारका प्रणालीहरू मध्ये DDC(Dewey Decimal Classification) र CC (Colon Classification) सम्बन्धी जानकारी
७. सूचीकरण प्रणाली (Cataloguing System)
  - ७.१ सूचीकरणको परिभाषा, उद्देश्य र आवश्यकता
  - ७.२ सूचीकरणको भौतिक स्वरूप
  - ७.३ AACR/2 (Anglo American Cataloguing Rules/2) का विशेषताहरू र सो अनुरूप गरिने कार्यहरू
८. सन्दर्भ सेवा (Reference service)
  - ८.१ सन्दर्भ सेवाको महत्व र आवश्यक सामग्रीहरू
  - ८.२ सन्दर्भ सेवाको प्रकार
  - ८.३ सन्दर्भ सामग्रीको छनौट प्रक्रिया
९. पुस्तकहरूको संभार एवं संरक्षण विधि
  - ९.१ पुस्तकको सुरक्षाका उपायहरू
  - ९.२ जिल्दबन्दी (Binding) को उद्देश्य र आवश्यकता
  - ९.३ जिल्दबन्दीको प्रकार
१०. पत्रपत्रिका व्यवस्थापन (Periodicals Management)
  - १०.१ पत्रपत्रिकाको छनौट प्रक्रिया र संकलन व्यवस्था
  - १०.२ पत्रपत्रिकाको महत्व
११. पुस्तकालयमा कम्प्युटरको प्रयोग
  - ११.१ पुस्तकालयमा कम्प्युटर प्रयोग सम्बन्धी सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक ज्ञान
  - ११.२ श्रव्य दृश्य सामग्रीहरूको संकलन र प्रयोग

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	खण्ड	विषयबस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या × अङ्क
I	(A)	सामान्य ज्ञान (General Awareness)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	३०	१५ प्रश्न × २ अङ्क = ३०
	(B)	सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)		२०	१० प्रश्न × २ अङ्क = २०
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based -knowledge)		५०	२५ प्रश्न × २ अङ्क = ५०

प्रथम पत्रको **भाग (Part II)** सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरू सोधिने छ ।

पाठ्यक्रमका एकाइ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
प्रश्न संख्या	4	4	2	3	2	2	2	2	2	1	1

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा
एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II) :-
सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge)

खण्ड (Section) (A) :- ५० अङ्क

१. पुस्तकालय विज्ञानको भूमिका
  - १.१ पुस्तकालय विज्ञानको उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
  - १.२ ज्ञानको वर्गीकरण (Knowledge classification)
  - १.३ पुस्तकालय विज्ञानको प्रमुख पांच सिद्धान्तहरू
  - १.४ पुस्तकालय संचालनको कार्य प्रणाली

२. नेपालमा पुस्तकालयको स्थिति
  - २.१ नेपालमा पुस्तकालयको इतिहास
  - २.२ नेपालमा पुस्तकालयको स्वरूप र विकास
  - २.३ नेपालका महत्वपूर्ण पुस्तकालयहरू
  - २.४ नेपालका शिक्षा विकासमा पुस्तकालयको योगदान
  - २.५ अनुसन्धानको लागि पुस्तकालयको महत्व

३. पुस्तकालयमा पुस्तक प्राप्ति (Acquisition) सम्बन्धी जानकारी
  - ३.१ पुस्तक छनौट एवं खरीद गर्ने तरिका
  - ३.२ पुस्तक दर्ता सम्बन्धी ज्ञान
  - ३.३ पुस्तक प्राप्ति तथा भुक्तानी सम्बन्धी ज्ञान

४. पुस्तकालयमा पुस्तक लेनदेन (Circulation) तथा ग्रन्थसूचीय (Bibliographic) सेवा
  - ४.१ पुस्तक लेनदेन गर्ने विधिहरू
  - ४.२ ग्रन्थसूची (Bibliography) का प्रकारहरू
  - ४.३ नेपाल राष्ट्रिय वाङ्मयसूची सम्पादन तथा प्रकाशन सम्बन्धी ज्ञान

५. पुस्तकालय संगठन तथा व्यवस्थापन
  - ५.१ पुस्तकालय भवनको रूपरेखा (layout)
  - ५.२ पुस्तकालय कर्मचारी व्यवस्था र प्रशिक्षण
  - ५.३ पुस्तकालय बजेट
  - ५.४ पुस्तकालयको भौतिक साधन र अन्य उपकरणहरू
  - ५.५ नेपाल पुस्तकालय संघ र अन्य पुस्तकालय/सूचना केन्द्रसंगको सम्बन्ध

खण्ड (Section) (B) :- ५० अङ्क

६. वर्गीकरण प्रणाली (Classification System)
  - ६.१ वर्गीकरणको परिभाषा, सिद्धान्त, उद्देश्य, आवश्यकता र कार्यहरू
  - ६.२ विभिन्न प्रकारका प्रणालीहरू मध्ये DDC(Dewey Decimal Classification) र CC (Colon Classification) सम्बन्धी जानकारी

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, पुस्तकालय विज्ञान समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी पुस्तकालय सहायक र रिफरेन्स तथा एक्वीजिसन सहायक पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

७. सूचीकरण प्रणाली (Cataloguing System)

७.१ सूचीकरणको परिभाषा, उद्देश्य र आवश्यकता

७.२ सूचीकरणको भौतिक स्वरूप

७.३ AACR/2 (Anglo American Cataloguing Rules/2) का विशेषताहरू र सो अनुरूप गरिने कार्यहरू

८. सन्दर्भ सेवा (Reference service)

८.१ सन्दर्भ सेवाको महत्व र आवश्यक सामग्रीहरू

८.२ सन्दर्भ सेवाको प्रकार

८.३ सन्दर्भ सामग्रीको छनौट प्रक्रिया

९. पुस्तकहरूको संभार एवं संरक्षण विधि

९.१ पुस्तकको सुरक्षाका उपायहरू

९.२ जिल्दबन्दी (Binding) को उद्देश्य र आवश्यकता

९.३ जिल्दबन्दीको प्रकार

१०. पत्रपत्रिका व्यवस्थापन (Periodicals Management)

१०.१ पत्रपत्रिकाको छनौट प्रक्रिया र संकलन व्यवस्था

१०.२ पत्रपत्रिकाको महत्व

११. पुस्तकालयमा कम्प्युटरको प्रयोग

११.१ पुस्तकालयमा कम्प्युटर प्रयोग सम्बन्धी सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक ज्ञान

११.२ श्रव्य दृश्य सामग्रीहरूको संकलन र प्रयोग

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
पत्र	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based-Knowledge)	(A)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०
		(B)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०